

# SỰ VẬN DỤNG TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN THỂ HIỆN TRONG BÁO CÁO CHÍNH TRỊ ĐẠI HỘI TOÀN QUỐC LẦN THỨ XX CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN TRUNG QUỐC

★ TS ĐINH VĂN THỤY

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

- **Tóm tắt:** Quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc trong thời kỳ cải cách, mở cửa đạt được nhiều thành tựu quan trọng, một trong những nguyên nhân của thành công là Đảng Cộng sản Trung Quốc đã kiên trì vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin nói chung, triết học Mác - Lênin nói riêng vào xây dựng hoàn thiện chủ trương, đường lối phát triển. Bài viết chỉ ra một số nội dung cơ bản của triết học Mác - Lênin được thể hiện trong Báo cáo chính trị Đại hội Đại biểu lần thứ XX của Đảng Cộng sản Trung Quốc và đưa ra những gợi mở cho Việt Nam.
- **Từ khóa:** chủ nghĩa xã hội; Đảng Cộng sản Trung Quốc; triết học Mác - Lênin.

## 1. Mở đầu

Báo cáo Chính trị là văn kiện đặc biệt quan trọng của các kỳ Đại hội Đại biểu toàn quốc của Đảng Cộng sản Trung Quốc. Báo cáo Chính trị của Đại hội Đại biểu lần thứ XX của Đảng Cộng sản Trung Quốc diễn ra tháng 10/2022 (gọi tắt là Báo cáo) ngoài lời mở đầu có mười lăm phần như sau:

I. Công tác trong 5 năm và sự thay đổi vĩ đại trong 10 năm thời đại mới

II. Mở ra giới hạn mới cho quá trình Trung Quốc hóa và thời đại hóa chủ nghĩa Mác

III. Sự mệnh và nhiệm vụ của Đảng Cộng sản Trung Quốc trên hành trình mới trong thời đại mới.

IV. Đẩy nhanh xây dựng cục diện phát triển mới, ra sức thúc đẩy phát triển chất lượng cao

V. Thực thi chiến lược khoa học và giáo dục chấn hưng đất nước, tăng cường trụ cột của nhân tài cho xây dựng hiện đại hóa

VI. Phát triển nền dân chủ nhân dân xuyên suốt cả quá trình, đảm bảo nhân dân làm chủ

VII. Kiên trì quản lý đất nước theo pháp luật toàn diện, thúc đẩy xây dựng Trung Quốc pháp trị

VIII. Thúc đẩy tự tin và tự cường về văn hóa, tạo ra sự huy hoàng mới cho nền văn hóa xã hội chủ nghĩa

IX. Tăng phúc lợi dân sinh, nâng cao chất lượng đời sống nhân dân

X. Thúc đẩy phát triển xanh, thúc đẩy chung sống hài hoà giữa con người và thiên nhiên

XI. Thúc đẩy hiện đại hoá hệ thống và năng

*lực an ninh quốc gia, kiên quyết bảo vệ an ninh quốc gia và ổn định xã hội*

*XII. Thực hiện các mục tiêu phấn đấu nhân dịp kỷ niệm 100 năm thành lập Quân giải phóng nhân dân Trung Quốc, mở ra cục diện mới cho hiện đại hóa quốc phòng và quân đội*

*XIII. Kiên trì và hoàn thiện “một nước, hai chế độ”, thúc đẩy thống nhất Tổ quốc*

*XIV. Thúc đẩy hòa bình và phát triển thế giới, đẩy mạnh xây dựng cộng đồng chung vận mệnh nhân loại*

*XV. Kiên định, không dao động, quản lý đảng nghiêm minh, toàn diện, đi sâu thúc đẩy công trình vĩ đại mới xây dựng đảng trong thời đại mới*

Mười lăm phần có quan hệ mật thiết với nhau làm cho Báo cáo là một chỉnh thể thống nhất mang tính hệ thống. Mặc dù các phần của Báo cáo có quan hệ với nhau, nhưng mỗi phần phản ánh một lĩnh vực, một phương diện nên nội dung của từng phần có tính độc lập tương đối. Mục tiêu của Báo cáo là tổng kết quá trình thực hiện Nghị quyết Đại hội XIX nói riêng, quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc nói chung, trên cơ sở đó, đề ra phương hướng, nhiệm vụ thực hiện tốt hơn, hiệu quả hơn công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc trong những năm tiếp theo.

Là Báo cáo có nhiều phần, mỗi phần lại có nhiều nội dung nên đây là bản Báo cáo có nhiều nội dung liên quan đến nhiều lĩnh vực trong đời sống kinh tế - xã hội Trung Quốc, do đó, đây cũng là bản Báo cáo liên quan đến nhiều ngành khoa học, trong đó có triết học. Bản thân từ “triết học” cũng được xuất hiện trong Báo cáo hai lần, cụ thể là trong phần VIII của Báo cáo đã đề cập xây dựng bộ môn triết học đặc sắc Trung Quốc và đào tạo bồi dưỡng nhân tài triết học: “Đẩy mạnh xây dựng hệ

thống phát ngôn, hệ thống học thuật, hệ thống bộ môn triết học và khoa học xã hội đặc sắc Trung Quốc, đào tạo và phát triển đội ngũ nhân tài khoa học xã hội và triết học”<sup>1</sup>. Từ đó có thể thấy Đảng Cộng sản Trung Quốc rất coi trọng triết học trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc.

## **2. Nội dung**

*Thứ nhất, sự vận dụng các nguyên tắc của phương pháp biện chứng duy vật được thể hiện trong Báo cáo*

Phương pháp biện chứng duy vật là phương pháp vô cùng quan trọng trong nhận thức và cải tạo tự nhiên, xã hội. Phương pháp biện chứng cho phép con người nhận thức sự vật, hiện tượng vừa trong mối quan hệ phổ biến vừa trong trạng thái vận động, phát triển. Trong bối cảnh toàn cầu hóa và thay đổi, phát triển nhanh chóng như hiện nay thì phương pháp biện chứng duy vật lại càng phát huy vai trò to lớn của nó trong nhận thức và cải tạo tự nhiên, xã hội. Đảng Cộng sản Trung Quốc đã vận dụng phương pháp biện chứng duy vật một cách sáng tạo, điều này thể hiện trong phần II của Báo cáo: “Cần phải kiên trì quan niệm hệ thống. Vạn sự và vạn vật đều có mối liên hệ với nhau và phụ thuộc lẫn nhau. Chỉ có quan sát sự việc bằng quan điểm liên hệ phổ biến, toàn diện và hệ thống, phát triển và thay đổi mới có thể nắm bắt quy luật phát triển của sự vật”<sup>2</sup>.

Như vậy, các nguyên tắc của phương pháp biện chứng duy vật đã được đưa vào Báo cáo, như nguyên tắc hệ thống, nguyên tắc toàn diện, nguyên tắc phát triển... Trong các nguyên tắc, thì nguyên tắc toàn diện được Đảng Cộng sản Trung Quốc đề cập nhiều nhất trong những năm gần đây. Nguyên tắc toàn diện được đề ra trên cơ sở nguyên lý mối liên hệ phổ biến. Nguyên tắc toàn diện yêu cầu trong nhận thức

phải đặt sự vật trong mối liên hệ đa dạng, vốn có cả bên trong lẫn bên ngoài của nó, và phải nhận thức được vị trí vai trò của từng mối liên hệ, từng mặt, từng thuộc tính, tức có trọng tâm trọng điểm, không được rơi vào chủ nghĩa bình quân, phiến diện, nguy hiểm, chiết trung. Nguyên tắc toàn diện yêu cầu trong thực tiễn cải tạo sự vật phải có hệ thống phương pháp tác động vào tất cả các mối liên hệ, các mặt, các thuộc tính một cách đồng bộ, có trọng tâm trọng điểm phù hợp vị trí, vai trò các mối liên hệ, các mặt, các thuộc tính. Tuân theo nguyên tắc toàn diện giúp con người nhận thức và cải tạo đúng đắn thế giới khách quan, tránh được những hạn chế thiếu sót. Trong Báo cáo thể hiện, trong bất cứ chủ trương, phương hướng, nhiệm vụ gì mà Đảng Cộng sản Trung Quốc đề ra đều phải tuân theo nguyên tắc toàn diện. Như: phát triển toàn diện, khá giả toàn diện, hiện đại hóa toàn diện,... Trong đó có chủ trương “tứ toàn diện” là: Xây dựng thành công xã hội khá giả toàn diện, cải cách sâu sắc toàn diện, quản lý đất nước theo pháp luật toàn diện, quản lý đảng nghiêm ngặt toàn diện đã thể hiện một cách sâu sắc nguyên tắc toàn diện.

*Thứ hai, sự vận dụng các cặp phạm trù của triết học Mác - Lênin được thể hiện trong Báo cáo*

Đồng thời với việc vận dụng các nguyên tắc của triết học Mác - Lênin, việc vận dụng các cặp phạm trù vào trong Báo cáo cũng được thể hiện sâu sắc: “Chúng ta phải giỏi nhìn nhận hiện thực thông qua lịch sử, nhìn nhận bản chất thông qua hiện tượng, nắm chắc mối quan hệ giữa toàn cục và cục bộ, giữa trước mắt và lâu dài, giữa vĩ mô và vi mô, giữa mâu thuẫn chính và mâu thuẫn phụ, giữa đặc biệt và thông thường”<sup>3</sup>. Rõ ràng là những cặp phạm trù bản chất - hiện tượng, trước mắt - lâu dài, vĩ mô -

vi mô, chính - phụ, đặc biệt - thông thường... vừa phản ánh đúng thực tiễn Trung Quốc, vừa định hình rõ cách thức giải quyết những vấn đề thực tiễn trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc. Đó là khi nhận thức và cải tạo một sự vật, địa hạt, lĩnh vực nào đó, không những phải luôn luôn đặt sự vật, địa hạt, lĩnh vực đó trong mối liên hệ phổ biến mà còn phải đặt sự vật, địa hạt, lĩnh vực đó trong những cặp phạm trù hoặc trong một mặt nào đó của những cặp phạm trù nhất định, trên cơ sở đó giải quyết vấn đề một cách khoa học theo nguyên lý của các cặp phạm trù.

*Thứ tư, sự vận dụng nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn của triết học Mác - Lênin được thể hiện trong Báo cáo*

Giữa lý luận và thực tiễn có mối quan hệ biện chứng, trong đó thực tiễn là cơ sở, mục đích, tiêu chuẩn của lý luận, đồng thời thực tiễn cũng là tiêu chuẩn để kiểm nghiệm lý luận; lý luận được khái quát từ thực tiễn và quay lại soi đường, dẫn dắt thực tiễn. Thực tiễn luôn luôn vận động và phát triển, do đó lý luận cũng luôn luôn được điều chỉnh, bổ sung và phát triển. Trên tinh thần đó, Đảng Cộng sản Trung Quốc khẳng định: “Thực tiễn không có điểm tận cùng, đổi mới sáng tạo lý luận cũng không có điểm tận cùng... Tiếp tục thúc đẩy sáng tạo đổi mới lý luận trên cơ sở thực tiễn trước tiên phải nắm bắt được thế giới quan và phương pháp luận của tư tưởng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc trong thời đại mới”<sup>4</sup>.

Quán triệt nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn, Đảng Cộng sản Trung Quốc khẳng định, lý luận gắn với thực tiễn quần chúng nhân dân mới có sức sống: “Mọi lý luận xa rời nhân dân đều thiếu sức sống, mọi lý luận không mang lại hạnh phúc cho nhân dân cũng đều không có sức sống”<sup>5</sup>. Do đó, Đảng Cộng

sản Trung Quốc đặt ra yêu cầu, tất cả phải xuất phát từ thực tế khách quan, mọi nhận thức, kết luận rút ra phải phù hợp với quy luật khách quan: “... tất cả đều phải xuất phát từ thực tế, tập trung giải quyết những vấn đề thực tế của công cuộc cải cách mở cửa và xây dựng hiện đại hóa xã hội chủ nghĩa trong thời đại mới, không ngừng trả lời những câu hỏi của Trung Quốc, của thế giới, của nhân dân và của thời đại, đưa ra câu trả lời chính xác phù hợp với thực tế của Trung Quốc và yêu cầu của thời đại, rút ra nhận thức khoa học phù hợp với quy luật khách quan, hình thành thành quả lý luận tiên cùng thời đại, chỉ đạo tốt hơn thực tiễn của Trung Quốc”<sup>6</sup>.

*Thứ năm, sự vận dụng lý luận về lực lượng sản xuất của triết học Mác - Lênin được thể hiện trong Báo cáo*

Theo triết học Mác, lực lượng sản xuất là một trong ba bộ phận cấu thành của một hình thái kinh tế - xã hội, hai bộ phận còn lại là quan hệ sản xuất (cơ sở hạ tầng) và kiến trúc thượng tầng. Suy cho cùng, lực lượng sản xuất quyết định quan hệ sản xuất (cơ sở hạ tầng), cơ sở hạ tầng lại quyết định kiến trúc thượng tầng. Do đó động lực thúc đẩy sự phát triển của xã hội cũng như sự phát triển của các hình thái kinh tế - xã hội chính là lực lượng sản xuất. Lực lượng sản xuất là sự kết hợp giữa người lao động và tư liệu sản xuất để tạo thành một sức sản xuất nhất định, như vậy, kết cấu của lực lượng sản xuất bao gồm người lao động và tư liệu sản xuất. Đánh giá về vai trò của người lao động V.I.Lênin cho rằng: Lực lượng sản xuất hàng đầu là người lao động. Trình độ của lực lượng sản xuất phụ thuộc vào trình độ khoa học được áp dụng vào sản xuất nói chung, các yếu tố cấu thành lực lượng sản xuất nói riêng. C.Mác đã dự báo rằng, tri thức khoa học sẽ trở

thành lực lượng sản xuất trực tiếp. Do đó, để nâng cao trình độ của lực lượng sản xuất phải nâng cao trình độ khoa học, phải phát triển giáo dục đào tạo. Vận dụng quan điểm đó của triết học Mác, Đảng Cộng sản Trung Quốc khẳng định trong Báo cáo: “Giáo dục, khoa học công nghệ, nhân tài là trụ cột mang tính nền tảng, tính chiến lược trong xây dựng đất nước xã hội chủ nghĩa hiện đại toàn diện. Phải kiên trì coi khoa học công nghệ là lực lượng sản xuất thứ nhất, nhân tài là nguồn lực thứ nhất, sáng tạo là động lực thứ nhất, đi sâu thực thi chiến lược khoa học và giáo dục chấn hưng đất nước, chiến lược xây dựng cường quốc bằng nhân tài, chiến lược thúc đẩy phát triển bằng sáng tạo”<sup>7</sup>.

*Thứ sáu, sự vận dụng học thuyết hình thái kinh tế - xã hội của triết học Mác - Lênin được thể hiện trong Báo cáo*

Theo học thuyết hình thái kinh tế - xã hội của Triết học Mác - Lênin, nhân loại tất yếu sẽ vận động, phát triển đến hình thái kinh tế - xã hội cộng sản mà giai đoạn đầu là chủ nghĩa xã hội. Chủ nghĩa xã hội là giai đoạn phát triển với những đặc trưng nhất định như, có nền sản xuất phát triển, có nền dân chủ của giai cấp vô sản, làm theo năng lực, hưởng theo lao động.... Vận dụng tư tưởng của triết học Mác, Đảng Cộng sản Trung Quốc xác định đặc trưng của chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc trên các lĩnh vực. *Về mặt kinh tế*, đó là xã hội có đời sống vật chất sung túc, giàu có. Nghèo đói, thiếu thốn về vật chất không phải là chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, Báo cáo khẳng định: “Vật chất thiếu thốn không phải là chủ nghĩa xã hội”<sup>8</sup>. Chủ nghĩa xã hội là giàu có, sung túc, nhưng sự giàu có, sung túc đó không phải dành cho một cộng đồng, một nhóm cá biệt nào đó, mà là dành cho tất cả mọi thành viên, tức là tất cả mọi thành viên đều được thụ

hưởng sự giàu có, sung túc đó. Giàu có là tất cả cùng giàu có, là thịnh vượng chung như Báo cáo khẳng định: “Thịnh vượng chung là yêu cầu cơ bản của chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc”<sup>9</sup>. Để thực hiện tất cả cùng giàu, thịnh vượng chung thì phải kiên quyết chống phân hóa thành hai cực. *Về mặt chính trị*, là nền chuyên chính của nhân dân dựa trên liên minh công nông, trong đó giai cấp công nhân lãnh đạo. Báo cáo viết: “Là nước xã hội chủ nghĩa chuyên chính dân chủ nhân dân, dựa trên liên minh công nhân, nông dân làm cơ sở do giai cấp công nhân lãnh đạo, mọi quyền lực của Nhà nước thuộc về nhân dân”. Chuyên chính để thực hiện dân chủ, dân chủ là bản chất của chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, nhằm phục vụ nhân dân, đem lại giá trị cho toàn thể nhân dân, như Báo cáo đã khẳng định: “Bảo vệ lợi ích căn bản của nhân dân, tăng phúc lợi dân sinh, không ngừng thực hiện phát triển vì nhân dân, phát triển dựa vào nhân dân và thành quả phát triển do nhân dân cùng hưởng”<sup>10</sup>. *Về mặt văn hóa tinh thần*: đó là xã hội đời sống tinh thần phong phú, đa dạng và Báo cáo khẳng định: đơn điệu, tẻ nhạt về tinh thần không phải là chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc. Bên cạnh đó, Đảng Cộng sản Trung Quốc cũng nhấn mạnh rằng, chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc không chỉ đầy đủ về vật chất, phong phú về tinh thần mà còn phải hài hòa giữa đời sống vật chất và đời sống tinh thần, giữa văn minh vật chất và văn minh tinh thần...

Đồng thời, Báo cáo cũng thể hiện phương hướng xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc trong những năm tới, các phương hướng cơ bản bao gồm: i) kiên trì chủ nghĩa Mác, kiên trì Trung Quốc hóa chủ nghĩa Mác - Lênin trong thời đại mới, đồng thời không ngừng đổi mới sáng tạo; ii) xây dựng đảng

trong sạch, vững mạnh toàn diện, coi đây là nhân tố cực kỳ quan trọng trong xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc; iii) xây dựng nhà nước pháp trị, quản lý nghiêm minh bằng pháp luật; iv) xây dựng cường quốc trên nhiều lĩnh vực, như kinh tế, văn hóa, khoa học, giáo dục bồi dưỡng nhân tài, quân sự...

*Thứ bảy, sự vận dụng tinh thần nhân văn của triết học Mác - Lênin được thể hiện trong Báo cáo*

Mục tiêu của chủ nghĩa Mác - Lênin là giải phóng con người, xây dựng chế độ tốt đẹp hơn cho con người, trong đó con người được hưởng ấm no, tự do hạnh phúc và có điều kiện để phát triển, hoàn thiện bản thân mình một cách thực chất và triệt để, do đó chủ nghĩa Mác - Lênin nói chung, triết học Mác - Lênin nói riêng mang tính nhân văn sâu sắc. Kế thừa tinh thần nhân văn đó, Đảng Cộng sản Trung Quốc đã đặt ra yêu cầu đảm bảo tính nhân văn trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, điều này được thể hiện trong Báo cáo: “Cần phải kiên trì nhân dân trên hết. Tính nhân dân là thuộc tính bản chất của chủ nghĩa Mác, lý luận của đảng là lý luận đến từ nhân dân, vì nhân dân, mang lại hạnh phúc cho nhân dân, thực tiễn mang tính sáng tạo của nhân dân là cội nguồn vô tận cho đổi mới sáng tạo lý luận... Chúng ta phải đứng vững trên lập trường của nhân dân, nắm bắt nguyện vọng của nhân dân, tôn trọng sự đổi mới sáng tạo của nhân dân, tập trung trí tuệ của nhân dân”<sup>11</sup>.

*Thứ tám, sự vận dụng quan điểm về mối quan hệ giữa con người và tự nhiên của triết học Mác - Lênin được thể hiện trong Báo cáo*

Môi trường tự nhiên, môi trường sinh thái có vai trò đặc biệt quan trọng đối với sự sinh tồn và phát triển của con người, điều này đã được C. Mác khẳng định: “Giới tự nhiên là... *thân*

thể vô cơ của con người. Con người sống bằng giới tự nhiên... đời sống thể xác và tinh thần của con người gắn liền với giới tự nhiên”<sup>12</sup>. Ph.Ăngghen trong tác phẩm *Biện chứng của tự nhiên* cũng đã cảnh báo rằng: “không nên quá tự hào về những thắng lợi của chúng ta đối với giới tự nhiên... mỗi lần ta đạt được một thắng lợi, là mỗi lần giới tự nhiên trả thù lại chúng ta.”; “chúng ta hoàn toàn không thống trị được giới tự nhiên... bản thân chúng ta, với cả xương thịt, máu mủ và đầu óc chúng ta, là thuộc về giới tự nhiên”<sup>13</sup>. Kế thừa quan điểm của triết học Mác về mối quan hệ giữa con người và tự nhiên, Đảng Cộng sản Trung Quốc cũng coi trọng mối quan hệ hài hòa giữa con người và tự nhiên, điều này được thể hiện trong Báo cáo: “Hiện đại hóa kiểu Trung Quốc là hiện đại hóa cộng sinh hài hòa giữa con người và thiên nhiên. Con người và thiên nhiên là cộng đồng cùng chung vận mệnh, khai thác bừa bãi thậm chí phá hoại thiên nhiên chắc chắn sẽ nhận được sự đáp trả từ thiên nhiên. Chúng ta kiên trì phát triển bền vững, kiên trì phương châm ưu tiên tiết kiệm, ưu tiên bảo tồn và phục hồi thiên nhiên, bảo vệ thiên nhiên và môi trường sinh thái như bảo vệ đôi mắt của mình, kiên định con đường phát triển văn minh”<sup>14</sup>.

Trên cơ sở đó, Đảng Cộng sản Trung Quốc coi tự nhiên là điều kiện cơ bản cho sự sinh tồn và phát triển của con người và đặt ra yêu cầu tôn trọng tự nhiên trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, mọi kế hoạch, dự án, chương trình phát triển phải đảm bảo hài hòa mối quan hệ con người và tự nhiên: “Tôn trọng thiên nhiên, thuận theo tự nhiên và bảo vệ thiên nhiên là đòi hỏi nội tại trong xây dựng đất nước xã hội chủ nghĩa hiện đại hoá toàn diện. Cần phải xây dựng vững chắc và thực hiện khái niệm “non xanh nước biếc chính

là tài sản vô giá”, đứng trên góc độ chung sống hài hoà giữa con người và thiên nhiên để lên kế hoạch phát triển”.

Ngoài ra trong Báo cáo còn có một số tư tưởng triết học khác như mối quan hệ giữa kinh tế và chính trị, giữa phát triển kinh tế và đảm bảo công bằng xã hội; giữa truyền thống và hiện đại...

### 3. Kết luận và gợi mở đối với Việt Nam

Có thể thấy rằng tư tưởng triết học Mác - Lênin thể hiện trong Báo cáo là rất đa dạng. Việc đưa những nội dung triết học Mác - Lênin vào trong Báo cáo thể hiện tầm quan trọng của việc vận dụng triết học Mác - Lênin vào quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, đúng như Đảng Cộng sản Trung Quốc đã khẳng định: “Người Cộng sản Trung Quốc nhận thức sâu sắc được rằng chỉ có kết hợp nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác với thực tế cụ thể của Trung Quốc, kết hợp với nền văn hóa truyền thống ưu tú Trung Hoa, kiên trì vận dụng chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử, mới có thể trả lời chính xác những vấn đề trọng đại của thời đại và thực tiễn”<sup>15</sup>.

Việc vận dụng triết học Mác - Lênin vào trong Báo cáo bắt nguồn từ nhu cầu thực tiễn xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, đồng thời đáp ứng nhu cầu phát triển tư duy lý luận của Đảng Cộng sản Trung Quốc, cụ thể là “không ngừng nâng cao năng lực tư duy chiến lược, tư duy lịch sử, tư duy biện chứng, tư duy hệ thống, tư duy đổi mới sáng tạo đổi mới, tư duy pháp trị, tư duy điểm giới hạn cuối cùng (tư duy đề phòng tình huống xấu nhất, tư duy lần ranh đỏ), cung cấp phương pháp tư tưởng khoa học cho tư duy mang tính đi trước đón đầu, lên kế hoạch mang tính toàn cục, thúc đẩy mang tính tổng thể các sự nghiệp của đảng và nhà nước”<sup>16</sup>.

Quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc là quá trình “dò đá qua sông”, không có tiền lệ, do đó, việc nâng cao năng lực tư duy lý luận của Đảng Cộng sản Trung Quốc sẽ góp phần quan trọng vào thành công của thời kỳ đi sâu cải cách, cải cách toàn diện hiện nay, qua đó góp phần vào thành công của quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc thời đại mới, thời đại Tập Cận Bình.

Có thể khẳng định, đổi mới ở Việt Nam là vấn đề hết sức mới mẻ, chưa có tiền lệ. Mặc dù đổi mới ở Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng được thế giới ngưỡng mộ, tuy nhiên, đổi mới ở Việt Nam vẫn gặp nhiều thách thức do bối cảnh mới đặt ra như quá trình toàn cầu hóa, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ Tư, khoa học công nghệ phát triển như vũ bão, đặc biệt là trong bối cảnh bước vào kỷ nguyên phát triển mới, kỷ nguyên của sự phát triển thịnh vượng của dân tộc Việt Nam... Do đó, đổi mới ở Việt Nam hiện nay đòi hỏi phải giải quyết những vấn đề hết sức mới mẻ như cách mạng trong tinh gọn bộ máy của hệ thống

chính trị, xây dựng chính phủ số, xã hội số, phát triển kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn, xây dựng phương thức sản xuất số theo chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm. Để thực hiện thành công mục tiêu của kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam, việc nâng cao tư duy khoa học, tư duy lý luận của Đảng Cộng sản Việt Nam là hết sức cần thiết, như Ph.Ăngghen đã chỉ ra: “Một dân tộc muốn đứng vững trên đỉnh cao của khoa học thì không thể không có tư duy lý luận”<sup>17</sup>. Một trong những cách thức để nâng cao tư duy lý luận khoa học là vận dụng các nguyên lý, nguyên tắc, quy luật, phạm trù... đã quen thuộc của triết học để diễn đạt những chủ trương, đường lối của Đảng. Đồng thời, việc vận dụng các nguyên lý, nguyên tắc, quy luật, phạm trù... đã quen thuộc của triết học vào diễn đạt các chủ trương, đường lối cũng có thể làm cho các chủ trương, đường lối mang tính khúc chiết, ngắn gọn, súc tích hơn nên cán bộ, đảng viên sẽ dễ nhớ, dễ hiểu, dễ lan tỏa rộng rãi và dễ triển khai thực hiện hơn ♦

<sup>1</sup> “Toàn văn Báo cáo Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XX của Đảng Cộng sản Trung Quốc (phần 3)” trên <https://hdll.vn> truy cập ngày 12/12/2024 (Các trích dẫn từ Báo cáo đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XX của Đảng Cộng sản Trung Quốc đều lấy từ Trang thông tin điện tử của Hội đồng lý luận Trung ương).

<sup>2, 3, 4, 5, 6, 11, 15, 16</sup> “Toàn văn Báo cáo Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XX của Đảng Cộng sản Trung Quốc (phần 1)” trên <https://hdll.vn> ngày 19/10/2022, truy cập ngày 22/2/2025

<sup>7, 8, 9, 10, 14</sup> “Toàn văn Báo cáo Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XX của Đảng Cộng sản Trung Quốc (phần 2)” trên <https://hdll.vn> ngày 20/10/2022 truy cập 12/2/2025

<sup>12</sup> C. Mác và Ph. Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2000, tập 42, tr.135.

<sup>13, 17</sup> C. Mác và Ph. Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2000, tập 20, tr.654-655, 489.